

Zeg niet dat elk duingebied hetzelfde is. Nationaal Park Zuid-Kennemerland blinkt uit in vele duintoppen. En dan moet de meidoorn nog gaan bloeien.

tekst *Louël de Jong*

Duinen die mogen stuiven en rollen



Deze wandeling is ontzettend mooi, en we zijn blij dat mensen het duin opzoeken. Een signaal ook dat er meer natuur bij moet, er is overduidelijk behoefte aan. Wél is belangrijk dat mensen op de paden blijven en zich aan wat regels houden”, aldus Joeri Uilenreef, boswachter van PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland, een van de beheerders van de Kennemerduinen. Sinds corona is hij met collega’s vooral bezig bezoekers op dat laatste te wijzen.

Een zucht ontsnapt hem. Net als in zo’n beetje elk natuurgebied is het hier met aardig weer al gauw druk. Iedereen is van harte welkom, benadrukt hij, en hij wijst nog eens op de pracht van de grote grazers en muziek van het vogelorkest dat nu weer aanzwelt. Maar, is zijn



KOEVLAK

PARNASSIA AAN ZEE

VOGELMEER

KOEVLAK

5,5 km

7,6 km

9 km

boodschap, heb respect voor de natuur. Voor de rust van de dieren, voor vogels als graspiepers die onzichtbare nesten maken in graspollen, voor vossen die hun jongen moeten grootbrengen, voor de talrijke insecten in het mos – zo belangrijk voor het ecosysteem. Vanaf de paden is heus veel te zien. Een eindeloos glooiend landschap bijvoorbeeld, en Parnassia, een plant met prachtig witte bloemetjes die in de zomer bloeit. Een beloning volgens de boswachter: als die rijk floreert gaat het goed met de natte duinvalleien.

Vanaf station Overveen is het een kwartier lopen naar ingang Koevlak. Hier starten drie rondwandelingen, wij nemen de blauwe via Parnassiastrand (9 km). De natuur is nog niet op z'n

mooist, zo aan het eind van de winter, maar toch: wat een wonderschoon landschap. Binnen vijf minuten staan we bij duinmeer 't Wed. Een paar rillende dames in badpak komen net het water uit. Zwemmen is hier toegestaan, middenop drijven tevreden futen. Het pad loopt door het zand, langs het water, daarna volgt een kleine klim omhoog. Tussen de dennenbomen waan

je je soms in een mediterraan land, dan opent zich weer een weids en puur Hollands vergezicht.

CORSICAANSE DENNEN

Uniek aan dit duingebied zijn de flinke hoogteverschillen, vele uitkijkpunten, natte duinvalleien, meertjes en rijke begroeiing. Neem die kleine bosjes op de duintoppen, de Thijssebosjes. Vernoemd naar de bekende natuurbeschermmer Jac.P. Thijsse (1865-1945) die adviseerde daar groepjes Corsicaanse dennen te planten, onder meer tegen verstuiving van de duinen. Over dat beheer heeft Uilenreef wel wat te vertellen: "Voeger legde men de duinen vast, met ook helmgras, maar met de kennis van nu laten we de duinen juist >>

De muziek van het vogelorkest zwelt aan



>> stuiven en ‘rollen’. Zo komt het zand ook landinwaarts en zorgt daarmee voor een natuurlijke aanvoer van kalk vanaf het strand.” Kalk, dat anders wegzakt in het duin, is belangrijk voor plantensoorten als het duinviooltje en insecten als de duinparelmoervlinder.

Naarmate we dieper de duinen inlopen zien we steeds minder mensen en wordt het stiller, ook op deze mooie zondag in coronatijd. De rust voelt heilzaam, grazende Schotse Hooglanders zien er dan heel gemoedelijk uit. Niet te dichtbij komen natuurlijk, net zo min als bij de dieren in en rond het Vogelmeer verderop, waar je vanuit een vogelkijkhut kunt spotten. Als het zandrige wandelpad overgaat in een fietspad naderen we Parnassia aan Zee. De kiosk uit 1958 met wapperende vlaggen is tegenwoordig een mooi strandpaviljoen, met binnen open haarden en buiten een terras met zeezicht. Nu is er een afhaaloket.

STRANDWALLEN

We staan hier op de jongste duinen en kijken uit over zee. Tot halverwege de vorige eeuw werd gedacht dat het westen van Nederland in de prehistorie vrijwel onbewoond was. Maar vonden van duizend tot wel vijfduizend jaar oud, ook hier in de Kennemerduinen, laten een serieuze bewoningsgeschiedenis van het duinlandschap zien. Waar wind, zand en zee het toelieten wonden mensen. De boerennederzettingen lagen op strandwallen (langgerekte zandruggen), als een soort natuurlijke terpen, daartussen vlakten en natte valleien.

De strandwal van Haarlem is 4800 jaar geleden gevormd, in Overveen en Bloemendaal zijn buitenplaatsen gebouwd op jongere duinwallen – deels werden deze afgegraven voor de bollenteelt en zandwinning ten behoeve van de stadsuitbreiding van



De Bruid van Haarlem is nog niet wit

Amsterdam en Haarlem. Simpel gezegd: hoe dichterbij zee, hoe jonger de duinen.

Vanaf Parnassia aan Zee leidt de route ons weer over zo'n schitterend, glooiend en kronkelend zandpad. Duindoorn, ege-lantier en meidoorn omringen ons. Niet in bloei nog, vooral rozenbottels, bemoste okerkleurige takken en lange stekels zijn zichtbaar. Is het daarom dat juist deze struiken hier konden overleven? Door de evolutie hebben de planten zich aangepast aan de omgeving, bevestigt Uilenreef.

Met de stekels beschermen ze zich om niet volledig door de grote grazers te worden opgegeten. Anderzijds bieden de planten duindieren juist bescherming, zoals konijnen die eronder veilig zijn.

Hoe mooi moet het hier zijn als de meidoorn bloemen heeft en de Bruid van Haarlem, een zandrug die haar naam dankt aan de zaadpluisjes van een wilgenroosje, wit is? Al voordat we na drieënhalve uur terug zijn, weet ik zeker hier in het voorjaar terug te komen. <<

PRAKTISCH

Adres startpunt van de rondwandeling: Bezoekerscentrum De Kennemerduinen (ingang Koevlak), Zeeweg 12, Overveen. Hier is een grote parkeerplaats. Met de trein: loop vanaf station Overveen richting de Zeeweg (15 min), ga rechts bij bord 'Bezoekerscentrum De Kennemerduinen'. Vanaf hier starten drie (paaltjes)rondwandelingen naast het Duincafé, waar nu een afhaaloket is. Meer informatie: np-zuidkennemerland.nl

Ga als het kan doordeeweeks vanwege de drukte.

BUITENPLAATS ELSWOUT

Is er nog wandel-energie over? Bezoek dan zeker Elswout (Elswoutlaan 14, Overveen). Dit is een van Nederlands best bewaarde buitenplaatsen, met oude bomenlanen, waterpartijen en een orangerie. Ook zijn diverse tuinstijlen te zien die teruggaan tot de 16de-eeuw.